

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.61/2023/9. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2024. évi február hó 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1** ellen indított büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 22.B.10/2023/13. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Törvényszék a 2023. évi május hó 24. napján kelt 22.B.10/2023/13. számú ítéletével Terhelt1 (született születési név1) vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette, valamint a Btk. 373. § (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év 4 hónap szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, valamint megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg. A kiszabott összesen 400.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni, melynek végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Mindezekben túlmenően rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása, a vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. A védő jogorvoslati kérelmét a teljes ítélet ellen bejelentette.
- [3] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az ügyészség fellebbezését fenntartotta és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy a vádlott büntetését súlyosítsa.
- [4] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában és a nyilvános ülésen jogorvoslati kérelmének tartalmát módosította és arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság a vádlott terhére rótt költségvetést károsító bűncselekményt bűnsegédként elkövetettnek minősítse és a vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés-büntetést szabjon ki.

II.

- [6] A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdései alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, oly módon, hogy vizsgálta a tényállás megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását. Ezt meghaladóan – a Be. 590. § (7) bekezdése szerint – hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.
- [7] Az elsőfokú bíróság nem vétett olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében nevesített ún. abszolút, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében írt lényeges hatással járó és a másodfokú eljárásban ki nem küszöbölhető ún. relatív perrendi szabálysértést, mely az érdemi felülbírálatnak akadályát képezte volna.
- [8] Sajátossága volt az ügynek, hogy a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítására perújítási eljárás keretében került sor. A perújítás alapját a vádlott részéről elkövetett újabb költségvetést károsító cselekmények képezték, amelyek miatt a Pécsi Törvényszék a 2022. évi december hó 13. napján kelt 2.Bpi.370/2022/5. számú végzésében a perújítási indítványt alaposnak találta és a perújítást elrendelte. Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként, hogy az alapügyben fel nem merült tényekre vonatkozó új bizonyítékokra figyelemmel a perújítás alapos volt.
- [9] A perújítási eljárás lefolytatása az általános szabályok szerint különösen a Tizenegyedik, Tizenharmadik és Tizennegyedik Rész rendelkezéseinek a szem előtt tartásával történik, mindössze azoknak az eltéréseknek az értelemszerű alkalmazásával és figyelembevételével, melyek a rendkívüli jogorvoslat jellegéből adódnak [Be. 646. § (1) bekezdés]. Ekként a tényállás alapos és hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázása a büntetőeljárás ezen szakaszában sem mellőzhető.
- [10] Mindez azt jelenti, hogy a perújítási tárgyaláson a bíróságnak mindenekelőtt a tényfelderítési kötelezettségének kell eleget tennie a Be. 637. § (1) bekezdés a) pontjában írt esetben, melynek az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett. Az általa megállapított tényállás mentes a Be. 592. § (2) bekezdésében felsorolt részbeni megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az tehát hiánytalan, teljeskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz és a vádlott védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok okszerű, mindenre kiterjedő mérlegelésén alapul.

- [11] A múltbeli történések valósághű feltárásához szükséges adatokat a nyomozó hatóság és az elsőfokú bíróság összegyűjtötte, olyan alaposan, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyenként, illetve összességükben történő értékelésével az eseményeknek az ügy ténybeli és jogi szempontból releváns kérdéseiben állást lehetett foglalni. A bizonyítékok tartalmi hitelességének vizsgálatát és mérlegelését az elsőfokú bíróság elvégezte, indokolási kötelezettségének eleget tett.
- [12] Helyesen ismerte fel azt is, hogy a Be. 646. § (6) bekezdésének a) pontja alapján a bizonyítás terjedelmét kizárólag az a perújítási ok határozza meg, amely miatt a perújítást elrendelték. A bizonyítási eljárást ennek figyelembevételével folytatta le úgy, hogy a bizonyítási eljárás nem érintette a jogerős határozattal lezárt vagyon elleni bűncselekményeket és érdemben az alapügyben eljáró költségvetési csalás büntetettét sem, ugyanis az ezzel összefüggésben beszerzett bizonyítékok a tárgyaláson ismertethetők voltak.
- [13] Terheltl vádlott ténybeli beismerő vallomást tett és elismerte, hogy segítséget nyújtott a költségvetést károsító cselekmény elkövetéséhez, azt azonban vitatta, hogy annak tettese lett volna. Az az előadása, hogy az adókijátszás módszerét, az abban nyújtott segítségét felvázolta, az elsőfokú bíróság által megállapított terhelt ténymegállapításoknak már önmagában is az alapját képezte. Ezen túlmenően azonban – az ügy jellegénél fogva – nagy számú okirati bizonyíték is rendelkezésre állt, és meghatározó jelentősége volt az igazságügyi adó- és könyvszakértői véleménynek.
- [14] Mindezek alapján tehát helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ezen bizonyítékok alapján a vádlott leplezni kívánt szerepvállalását az I. számú tényállási pont perújítással érintett részében is megnyugtatóan meg lehetett állapítani.

III.

- [15]
- [16] Az alapos perújítás a jogerős felbontásához vezet. Erre azonban csak kivételesen és indokolt esetben kerülhet sor, így akkor, ha az alaptételben rögzített tényállás büntetőjogi főkérdéseket érintő releváns részletei szorulnak módosításra. Ez történt a jelen ügyben is.
- [17] A bűncselekmény egységébe tartozó cselekmény elbírálásáról és az egységbe tartozó rész-cselekményekkel kapcsolatos vádemelés, illetőleg perújítás lehetőségéről szóló 6/2009. Büntető jogegységi határozaton alapuló bírói gyakorlat szerint – az egység valamennyi formájára, abban tett megállapításokra tekintettel – a költségvetési csalás törvényi egységét a Btk. 6. §-ának 2022. március 1-jén történt hatályba lépéséig a jogerős ügydöntő határozat meghozatala, azt követően pedig a cselekményegységbe tartozó egyes rész-cselekmények miatt első alkalommal történő vádemelés zárja le.
- [18] Tekintettel arra, hogy az alapügyben hozott határozat a 2019. évi május hó 14. napján emelkedett jogerőre, a terhelt által ezen időpontig megvalósított valamennyi tényállásszerű cselekményt a költségvetési csalás bűncselekménye törvényi egységének keretében kellett elbírálni, melynek minősítése a vagyoni hátrány összegéhez igazodik.
- [19] A fentiek alapján tehát az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt.
- [20] Helytállóan, a következetes bírói gyakorlatra figyelemmel állapította meg az elsőfokú bíróság a költségvetési csalás büntette tekintetében az elkövetői alakzatot is. Amennyiben ugyanis a több elkövetési magatartással elkövetett törvényi egységet alkotó cselekmény esetében a

tettesi és közvetett tettesi elkövetési alakzat is megállapítható, akkor azt kizárólag a tettesi elkövetési magatartásnak kell minősíteni.

- [21] Ebből is következően nem értett egyet a másodfokú bíróság a védelem azon érvelésével, hogy a vádlott a költségvetési csalás büntettét bűnsegédként követte el.
- [22] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja szerinti költségvetési csalást az követi el, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz vagy a valós tény elhallgatja és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.
- [23] Jelen ügyben az elkövetési magatartás kisebb részben a valótlan tartalmú nyilatkozat tételében, nagyjából a valós tény elhallgatásával nyilvánult meg, mely cselekményt a vádlott tettesként, illetve közvetett tetteseként követte el. A védelem azon érvelése, mely szerint amennyiben a vádlott lett volna a tényleges haszonhúzója a bűncselekmény által körvonalazott ügyleteknek, akkor az ebből származó jelentős vagyonnak is nála kellett volna megjelennie, az elkövetői alakzat tekintetében is helytálló elsőfokú bírósági álláspont megváltoztatására alappal nyilvánvalóan nem szolgálhat. Annak ténye ugyanis, hogy az ügylet tényleges haszonhúzói az autókereskedők voltak, a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására és az elkövetői alakzat mikénti megállapítására ily módon kihatással nem lehet.

[24] **IV.**

- [25] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság maradéktalanul feltárta és helyesen történt meg a büntetési tételkeret és a középmérték rögzítése is.
- [26] Az elsőfokú bíróság a tíz éves középmértéktől lényegesen eltért, a szabadságvesztést a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjában írt ún. enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki. A másodfokú bíróság a vádlott javára értékelt enyhítő körülményekre és az igen jelentős mértékű időmúlásra tekintettel ezzel is egyetértett.
- [27] A bűncselekményeknek az elkövetési értékben megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyával állt szemben nyomatékos enyhítő körülményként. Ennek az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen rögzített és értékelt mozzanatai mellett azt is hangsúlyozni kellett, hogy az ügy első- és másodfokú elbírálása között is több mint nyolc hónap telt el, mely a vádlotton kívül álló okra volt visszavezethető.
- [28] Ezeket a körülményeket is értékelve a másodfokú bíróság úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok elérése szempontjából szükséges, de egyúttal elégséges is.
- [29] Következésképpen az ügyészség súlyosításra irányuló, míg a vádlott és védője által enyhítést célzó jogorvoslati kérelmek nem voltak megalapozottak.
- [30] Tekintettel arra, hogy az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek voltak, ezért a másodfokú bíróság – a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 22.B.10/2023/13. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.61/2023/9. számú végzése folytán a 2024. évi február hó 15. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke